

עפ"ת 53127/02/15 - מאלק סלאמה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 53127-02-15 סלאמה נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני:
בפני כב' השופטת רונית בש
המערער
נגד
מדינת ישראל
המשיבה

פסק דין

1. בפני ערעור על החלטת בית משפט השלום לתעבורה בעכו, כב' השופט אבישי קאופמן (להלן: "בית משפט קמא"), שניתנה ביום 12.2.15 בתיק המ"ש 2423-01-15 לפיה נדחתה בקשת המערער להארכת מועד להישפט בגין דו"ח תעבורה שניתן לו ביום 22.6.13, שמספרו 90502009468 (להלן: "הדו"ח").

2. ביום 22.6.13 צולם, באמצעות מצלמה אוטומטית, רכב הרשום במשרד הרישוי ע"ש המערער נוסע במהירות של 120 קמ"ש בדרך שאינה דרך עירונית עם שטח הפרדה בנוי, אשר בה מותרת מהירות מרבית של 90 קמ"ש, בניגוד לתקנה 54(א) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961. בעקבות כך, נשלחה למערער הודעת תשלום קנס (הדו"ח) בסכום של ₪ 750 הכוללת בחובה צבירת 8 נקודות לחובת רישונו של המערער.

החלטת בית משפט קמא

3. בהחלטתו מיום 12.2.15 דחה בית משפט קמא את הבקשה להארכת מועד שנתבקשה, בקובעו כי בהתאם להוראות סעיף 229 (ח) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "החסד"פ"), מי ששילם את הדו"ח נחשב כמי ש"הודה באשמה בפני בית המשפט, הורשע ונשא את עונשו", ומכאן כי מדובר בפסק דין חלוט שאין לבית המשפט סמכות לבטלו, כאמור ברע"פ 2096/07 כוכבי נ' מדינת ישראל; רע"פ 8927/07 אבו עסב נ' מדינת ישראל; רע"פ 7839/08 קורנפלד נ' מדינת ישראל ורע"פ 9540/08 עופר מוסברג נגד מדינת ישראל.

4. בית משפט קמא ציין כי, בית המשפט העליון קבע, כי בקשה להארכת מועד להישפט לאחר תשלום דו"ח אפשרית רק במקרים נדירים ויוצאי דופן בהם לא ידע אדם ולא יכול היה לדעת על ההליך נגדו. בנקודה זו ציין בית משפט קמא, כי המערער קיבל את הדו"ח לביתו וכי "עצם

העובדה כי התשלום בפועל נעשה על ידי אביו ולא על ידו... כלל אינה רלוונטית. משהגיע הדוח לכתובת הנכונה, יש לראות את המבקש כמי שידע עליו ואם בוצע תשלום בידי מי מבני ביתו של המבקש יש לראות את התשלום כמבוצע בשמו של המבקש".

5. בית משפט קמא הדגיש, כי טעם נוסף המצדיק את דחיית הבקשה הינו כי, טענות המערער בדבר תשלום בלא ידיעתו לא הועלו ולא הוזכרו בבקשה המקורית עד להעלאת הטענה בידי המשיבה. בית משפט קמא ציין, כי אביו של המערער צרף תצהיר לבקשה, אולם בתצהירו זה לא הזכיר כלל את העובדה שקיבל את הדו"ח לידי ושלם אותו על דעת עצמו, לפי הנטען. בית משפט קמא הוסיף והטעים, כי אין להתעלם מכך שהבקשה באה רק לאחר שהמערער התבקש לעבור בחינה חוזרת במשרד הרישוי.

נימוקי הערעור

6. מנימוקי הערעור עולה, כי המערער הוא תושב כפר ירכא, משרת כחייל סדיר בפקוד העורף מזה כשנה וחצי. המערער טוען כי, הוא הבעלים של הרכב, מבחינה דקלרטיבית בלבד, אולם הבעלים של הרכב הוא אביו- מאלק סאלמה. בנקודה זו מטעים המערער, כי מדובר ברכב יוקרתי מסוג מרצדס, ולפיכך ברור כי הוא אינו הבעלים של הרכב, בהינתן היות המערער בן 20 שנה, משרת בצבא ואין לו כל מקור פרנסה. המערער מציין, כי הגיש את בקשתו להארכת מועד להישפט, לאחר שביום 4.12.14 קיבל ממשרד הרישוי הודעה על הזמנה לבחינות ובדיקות עקב ביצוע עבירה לפי התוספת השלישית לחוק. פקיד במשרד הרישוי הודיע למערער כי, מפאת ביצוע העבירה, לא ניתן לחדש את רישיון הנהיגה.

7. המערער טוען, כי לאחר בירור נודע לו, כי אביו הוא זה שביצע את העבירה וכי הדו"ח שולם על ידו. לטענת המערער, הדו"ח שולם ביום 9.10.13 על ידי אביו, בעוד שבעת הזו כלל לא היה בביתו בכפר ירכא. המערער מוסיף וטוען, כי מעולם לא קיבל הודעת תשלום קנס וכי לא ידע כי בוצעה עבירה ברכב הרשום על שמו ומשכך גם לא הגיש בקשה להסבת הדו"ח.

8. המערער טוען, כי שגה בית משפט קמא עת שדחה את בקשת המערער, מבלי לקיים דיון בבקשה ולשמוע את טענות הצדדים לשם בירור העובדות, והכל בהתבסס על נימוקי הבקשה והתגובה שהוגשה מטעם המשיבה. המערער מלין על כך שבית משפט קמא נעל את שערו בפניו והטיל דופי במהימנות תצהירו של אביו מבלי לקיים דיון בפניו.

9. המערער טוען כי סיבת המחדל שהביאה לאי הגשת בקשה להישפט במועד נעוצה בחוסר ידיעה ו/או בסיבות שלא בשליטת המערער. המערער שב וטוען כי לא הגיש בקשה להסבת הדו"ח מן הטעם שלא קיבל לידי את הדו"ח, שכן בתקופה הרלוונטית לתשלום הדו"ח היה חייל בצבא וכלל לא התגורר בבית הוריו, ועל כן לא היה ביכולתו לשלם את הדו"ח.

10. עוד טוען המערער, כי רישום הדו"ח על שמו נעשה מכוח היותו דקלרטיבית הבעלים של הרכב, וכי הוא כלל לא נהג ברכב בעת ביצוע העבירה. בנקודה זו טוען המערער, כי אין זה ראוי שהוא יענש בשל עוון שאחר ביצע וכי, אי ביטול הדו"ח והסבתו על שם אביו, עלול לגרום למבקש עיוות דין בלתי סביר.

11. המערער מוסיף וטוען כי, ההחלטה שלא להיעתר לבקשה להארכת מועד, תגרום לו לעיוות דין, שכן לחובת רישיון הנהיגה שלו יירשמו 8 נקודות בגין עבירה אותה כלל לא ביצע.

12. המערער מציין, כי הטענה בדבר תשלום הדו"ח בלא ידיעתו לא הועלתה ולא נזכרה בבקשה המקורית או בתצהיר אביו של המערער, בתום לב, ולא במטרה לחמוק מהבחינות ומהבדיקות במשרד הרישוי.

13. לפיכך, מבקש המערער, כי בית המשפט יורה על ביטול החלטת בית משפט קמא ויורה

בדבר הארכת מועד למערער להישפט בגין הדו"ח.

טיעוני ב"כ הצדדים בדיון

14. בדיון בפניי היום חזר ב"כ המערער על האמור בהודעת הערעור. ב"כ המערער טען, כי היה בצבא במועד קבלת הדו"ח, שנשלח בדואר, וביום ביצוע תשלום הדו"ח, וכן הוסיף כי במועד ביצוע תשלום הדו"ח היה עצור המערער בכלא 6. ב"כ המערער טען כי למערער נגרם עיוות דין והמציא לעיון בית המשפט העתק מתצהיר אביו של המערער, לפיו הוא זה שנהג במועד הרלוונטי ברכב, אשר נרשם על שם המערער אך ורק נוכח היות אביו בעל חובות כספיים. מהתצהיר הנ"ל עולה כי אביו של המערער ביצע את העבירה שבפנינו וכי הוא מבקש לייחס לו את ביצוע העבירה. יוער בנקודה זו כי בתצהיר הנ"ל מיום 8.1.15 לא צוין כי הקנס כבר שולם, כפי שעולה מטיעוני ב"כ המשיבה בעניין זה, ובצדק. עוד טען ב"כ המערער בפניי, כי אביו של המערער שילם את הקנס הנקוב בדו"ח שנשלח לביתו וכי, בקשת המערער להארכת מועד להישפט הוגשה בעקבות הודעת משרד הרישוי, לפיה צריך המערער לעבור מחדש את מבחן התיאוריה, נוכח הרשעתו בעבירה שבדו"ח.

15. ב"כ המשיבה ביקש, מנגד, לדחות את הערעור בציינו כי סעיף 1 לפקודת התעבורה מכיר בבעלים הרשום ברישיון הרכב כבעל הרכב וכן כי בתשלום הקנס, רואים את המערער כמי שהודה בביצוע העבירה, כאמור בסעיף 229 (ח') לחסד"פ. כמו כן, טען ב"כ המשיבה, כי הבקשה להמיר למעשה את ביצוע העבירה על שמו של המערער, הוגשה כעבור יותר משנה מיום תשלום הקנס, מיום ההודאה בביצוע העבירה הנגזרת מתשלום הקנס. עוד הטעים ב"כ המשיבה כי מאחד מנספחי הודעת הערעור, הנושא את הכותרת "חוגרים" עולה כי המערער היה עצור מיום 22.9.13 עד ליום 8.10.13, ואילו הקנס שולם ביום 9.10.13. עוד הדגיש ב"כ המשיבה, כי המערער בעצם מודה שהדו"ח נשלח אליו לכתובת מגוריו ולכן יש לראותו כמי שידע בדבר שליחת הדו"ח אליו ובדבר תשלום הקנס, וכי המערער

הגיש את בקשתו רק לאחר קבלת המכתב ממשרד הרישוי המורה לו לשוב ולבצע את בחינת התיאוריה.

דין והכרעה

16. סעיף 229 (ח) לחסד"פ, הרלוונטי בענייננו, קובע:

"שילם אדם את הקנס רואים אותו כאילו הודה באשמה בפני בית המשפט, הורשע ונשא את עונשו. אולם הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על אדם ששילם את הקנס ותובע ביטל את הודעת תשלום הקנס לפי סעיף קטן (ג), או על אדם שבית המשפט החליט לקיים את משפטו אף על פי שהודיע באיחור על רצונו להישפט כאמור בסעיף 230".

לפיכך, יש לראות במקרה דנן את המערער כמי שהודה באשמה בפני בית המשפט, הורשע ונשא את עונשו, זאת כפי שעולה מלשון הסעיף הנ"ל. עסקין במערער, אשר יש לראותו כ"בעל הרכב", כאמור בסעיף 1 לפקודת התעבורה וכמי שנהג לכאורה ברכב בעת ביצוע העבירה, אלא אם הוכיח אחרת, כאמור בסעיף 27 ב (א) לפקודה הנ"ל. עוד יש לציין את חלוף הזמן הניכר (למעלה משנה) מיום תשלום הקנס ועד להגשת בקשת המערער בפני בית משפט קמא, כפי שטען ב"כ המשיבה בנקודה זו ובצדק.

במקרה שבפנינו יפים דבריו הבאים של ביהמ"ש העליון, אשר נקבעו בהחלטה ברע"פ 9580/11 אייל יוסף נ' מדינת ישראל (27.12.11):

"כפי שציין בית משפט השלום לתעבורה, וכפי ששב וציין בית המשפט המחוזי, על המבקש להסב דו"ח על שמו של זולתו באיחור כה ניכר, ליתן הסבר לפשר השיהוי. המבקש נמנע בשתי הערכאות להסביר מדוע איחר באופן כה ניכר בבקשתו להסבת הדו"ח, והסבר אינו בנמצא אף בבקשת רשות הערעור; גם לא הובאו "נימוקים מיוחדים אחרים" (סעיף 230). בקשת המבקש לזנוח את הפרוצדורה ולהתמקד במהות, שובת לב ככל שתהא, אין בה כל ממש, שכן אם תתקבל טענתו, משמעות הדבר שלא יהיה לכך סוף, ובקשות הסבה יוכלו להיות מוגשות ללא תלות בזמן ביצוע העבירה. אין להלום דבר זה, ולא זו היתה כוונת המחוקק ביצירת האפשרות של עבירות ברירת משפט".

כן יפים בענייננו הדברים הבאים שנקבעו בעפ"ת (ב"ש) 42904-01-14 אברהם מויאל נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 10.06.2014):

"על הסוגיה חולשות הוראותיו של סעיף 229 לחוק סדר הדין הפלילי, כמו גם הכללים הנוהגים ברגיל באשר להידרשות מחודשת להרשעה חלוטה בפלילים. אלה גם אלה סוללים בפני אדם, אשר קנס הושת עליו בגין עבירת תעבורה שביצע, לרבות בפני מי ששילם את הקנס, דרכים שונות להתגונן מפני הרשעה או לשנות ממנה. בחלקן, מוגבלת הפעולה בזמן, וזאת משיקולים של סופיות הדין ושל יעילות ההליך. ברם, מקום בו לא ידע ולא יכול היה אדם לדעת כי אישום תלוי ועומד נגדו, עשויה להימצא הצדקה לחריגה מסד זמנים זה" (ראה גם: רע"פ 2096/07 דר' צפורה רייני כוכבי נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 1.5.07).

17. ומהתם להכא:

אין ממש במקרה דנן בבקשת המערער לזנוח את הפרוצדורה ולהתמקד במהות, שכן ברי כי אם טענת המערער בערעור זה שבפניי תתקבל, משמע הדבר שבקשות הסבה תוכלנה להיות מוגשות ללא תלות בזמן ביצוע העבירה, דבר העשוי לפגוע קשות בכלל של סופיות הדיון וביעילות ההליך. הדברים הנ"ל מקבלים משנה תוקף במקרה שבפנינו, זאת בהינתן היות המערער בעל הרכב ובהינתן תשלום הקנס, דבר המהווה, כאמור, הודאה באשמה, הרשעה בדין ונשיאה בעונש. צדק ב"כ המשיבה בטיעונו בפניי, לפיו המערער לא הרים את הנטל הנדרש כדי להצדיק היעדרות לבקשתו להארכת מועד להישפט. הדו"ח נשלח לכתובת מגוריו של המערער ולפיכך יש לראות את המערער, בעל הרכב, כמי שקיבל לידיו את הדו"ח וכמי שידע על תשלום הקנס הנקוב בדו"ח. יתרה מכך, טענת המערער לפיה בעת תשלום הקנס שהה במאסר צבאי נשללה בנספח הנ"ל להודעת הערעור, ממנו עולה כי המערער היה במאסר מיום 22.9.13 עד ליום 8.10.13. דא עקא, שהקנס שולם ביום 9.10.13. למעלה מן הצורך אוסיף, כי הטעם שהביא את המערער להגשת בקשתו להסבת הדו"ח נעוץ במכתב שקיבל ממשד הרישוי, לפיו עליו לעבור מחדש את בחינת התיאוריה, נוכח הרשעתו בעבירת המהירות העולה מהדו"ח. האמור לעיל מחזק את טענת ב"כ המשיבה בדיון בפניי, לפיה המערער "חי בשלום" עם הרשעתו בדין עד לקבלת המכתב הנ"ל ממשד הרישוי, דבר האומר דרשני בעניינו.

18. נוכח כל האמור לעיל, הנני קובעת כי דין הערעור בתיק זה להידחות והנני מורה בדבר דחיית הערעור.

פסק הדין יומצא לב"כ הצדדים.

ניתן היום, ג' ניסן תשע"ה, 23 מרץ 2015, בהעדר הצדדים.